

Силабус курсу

Психологія і педагогіка вищої школи

Освітній ступінь: магістр
Галузь знань: 07 Управління і адміністрування
Спеціальність: 073 Менеджмент
Освітньо-професійна програма «Управління навчальним закладом»
Кількість кредитів – 3
Рік підготовки, семестр – I рік, I семестр
Компонент освітньої програми: обов'язкова
Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: згідно з розкладом занять
Мова викладання: українська

Керівники курсу:	<ul style="list-style-type: none">канд. психол. наук, доцент кафедри психології Мешко Олександр Іванович;канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Радченко Ольга Яківна
Контактні телефони викладачів:	0984476018; 0969159732
Е-mail викладачів:	meshko_o@ukr.net ; yan.olga1208@gmail.com
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/IPP/meshko-oleksandr-vanovich.php?clear_cache=Y http://tnpu.edu.ua/faculty/IPP/radchenko-olga-yak-vna.php?clear_cache=Y
Сторінка курсу в Moodle	https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=216 https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=1726

Анотація дисципліни

Дисципліна «Психологія і педагогіка вищої школи» спрямована на формування у студентів цілісного й системного розуміння психолого-педагогічних проблем становлення особистості та професійної підготовки студентів в умовах закладу вищої освіти; пізнання психологічних закономірностей і умов ефективності процесу професійної освіти у вищій школі; забезпечення засвоєння теоретичних основ організації освітнього процесу у закладі вищої освіти та наукових основ управління закладом вищої освіти; набуття навичок міжособистісної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

Навчальний контент

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ			
2/0	1. Психологія вищої школи як галузь психологічної науки	Знати предмет та основні категорії психології вищої школи, завдання психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні.	Презентація, аналіз нормативних документів

2/2	2. Загальна психологічна характеристика студентського віку	Уміти скласти психологічну характеристику студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості, знати типологічні особливості сучасних студентів, що виявляються у навчально-професійній діяльності та поведінці.	Презентація, моделювання, дискусія, аналіз ситуацій, тестування
2/0	3. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	Сформувати поняття про процес професіоналізації особистості студента як новоутворення студентського віку, особливості формування професійної спрямованості, професійної позиції та розвиток Я-концепції студента як майбутнього фахівця з вищою освітою, уявлення про фахову компетентність як показник психологічної готовності студента до самостійної професійної діяльності.	Презентація, аналіз ситуацій, тестування
2/0	4. Психологія студентської групи	Знати психологічні особливості студентської групи, її структури та розвитку, уміти характеризувати соціально-психологічні явища в студентській групі.	Презентація, моделювання, аналіз ситуацій
2/0	5. Психологія навчальної діяльності студентів	Засвоїти психологічні принципи організації навчально-професійної діяльності студентів у вищій школі, психологічні особливості формування у студентів професійних мотивів навчання та пізнавальної активності, психологічні аспекти організації самостійної роботи студентів.	Презентація, аналіз ситуацій, тестування
2/2	6. Психологія професійно-педагогічної взаємодії в системі «викладач – студент».	Уміти характеризувати педагогічне спілкування та його роль у розв'язанні соціально-моральних завдань професійної підготовки майбутніх фахівців у вищій школі; мати уявлення про суперечності педагогічної взаємодії і бар'єри педагогічного спілкування в системі «викладач-студент», знати їхні причини та шляхи регулювання.	Презентація, моделювання, інсценізація, дискусія, аналіз ситуацій, тестування
2/2	7. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи	Знати психологічні основи науково-педагогічної праці та особистості викладача вищої школи, мати уявлення про функції і якості особистості викладача, особливості його діяльності при різних стилях взаємодії, про шляхи формування педагогічної майстерності і підвищення рівня професіоналізму викладачів вишів.	Презентація, моделювання, дискусія, аналіз ситуацій, тестування

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

2/2	8. Педагогіка вищої школи як наука. Система вищої освіти України	Сформувати поняття про педагогіку вищої школи як галузь педагогічної науки, її завдання на сучасному етапі, знання про педагогічні закономірності та принципи, основні категорії вищої школи. Розуміти і вміти аналізувати структуру вищої освіти в Україні, знати освітньо-кваліфікаційні рівні. Обґрунтовувати перспективи розвитку вищої освіти в рамках Болонського процесу.	Презентація, дискусія, робота в групах, тестування
1/2	9. Викладач і студент закладу вищої освіти як суб'єкти освітнього процесу	Розуміти специфіку діяльності викладача і студента у вищому навчальному закладі. Знати основні права, обов'язки, напрями діяльності, функції кожного із суб'єктів. Аналізувати шляхи взаємодії викладача і студента для ефективної організації освітнього процесу.	Презентація, моделювання, інсценізація, диспут, аналіз ситуацій, інтерактивні вправи
3/0	10. Теоретичні основи процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі та способи його реалізації	Аналізувати суть процесу навчання, основні методологічні підходи. Характеризувати функції, закономірності, принципи. Сформувати поняття про зміст освіти у вищій школі. Знати основні нормативні документи в яких реалізується зміст освіти. Оперувати методами навчання у закладі вищої освіти.	Презентація, аналіз нормативних документів,
2/2	11. Форми організації навчання у вищій школі	Характеризувати і вміти проводити основні форми організації навчання у вищій школі (види, методика підготовки і проведення, вимоги до них): лекції, семінари, практичні, лабораторні, науково-дослідна робота, практика.	Презентація. мікрОВикладання, обговорення, аналіз різних форм роботи
1/0	12. Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів	Розуміти сутність функцій, форм, видів, методів контролю у закладі вищої освіти; критеріїв оцінювання знань, умінь і навичок студентів; норм оцінювання; рейтингової системи оцінювання знань, умінь і навичок студентів.	Презентація, аналіз документації
2/2	13. Зміст виховної роботи зі студентською молоддю	Вміти аналізувати виховні можливостей навчальних предметів у вищому навчальному закладі. Моделювати позааудиторну виховну роботу у закладі вищої освіти.	Презентація, аналіз документації, моделювання

1/0	14. Управління освітнім процесом закладу вищої освіти	Знати структурні підрозділи закладу вищої освіти: кафедри, факультети, інститути, бібліотеки, філії тощо. Обґрунтовувати принципи управління закладом вищої освіти.	Презентація, аналіз документації
-----	---	---	----------------------------------

Формування програмних компетенцій

Індекс в матриці	Програмні компетентності
	Загальні компетентності
ЗК4	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, формування стійкого світогляду та наполегливості у досягненні мети;
ЗК5	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
ЗК7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	Фахові компетентності
СК1	Здатність обирати та використовувати освітні концепції, методи та відповідний інструментарій у професійній діяльності;
СК3	Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;
СК5	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління у режимі оф-лайн та он-лайн, вести електронне документування та спілкуватись українською та іноземною мовою;
СК6	Здатність формувати лідерські якості та демонструвати здатність працювати у групі у процесі організації освітнього процесу, управління розвитком та мотивацією персоналу;
СК8	Здатність використовувати психолого-педагогічні технології, які сприяють формуванню ціннісно-мотиваційної сфери персоналу, проявляти творчість і креативність у його повноцінному професійному та особистісному розвитку;
СК12	Здатність розуміти та застосовувати основи педагогіки і психології в освітній діяльності у закладах освіти задля розвитку змістової та процесуальної складової освітнього процесу і ефективного використання традиційних та інноваційних форм, методів, засобів організації освітньої діяльності з учнями, студентами, педагогічними працівниками;
СК13	Здатність до самостійного опанування новими знаннями, використання сучасних освітніх та дослідницьких технологій у сфері професійної діяльності;
	Програмні результати навчання
ПРН 2	Розуміти зв'язки між елементами системи управління організації в непередбачуваних умовах, ідентифікувати та осмислювати проблеми в організації, обґрунтовувати методи їх вирішення.
ПРН 3	Знати сутність пріоритетних завдань діяльності закладів освіти, нормативно-правові акти функціонування організації, проектувати ефективні системи управління організацією та розробляти установчі документи закладу з урахуванням засад освітньої політики та менеджменту.
ПРН 7	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу і поза межами організації з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті, дотримуватись морально-етичних аспектів професійної діяльності, академічної доброчесності;

ПРН 10	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, бути соціально активними, відповідальним за результати функціонування закладу освіти, толерантним ставлення до різних думок і поглядів в умовах полікультурного середовища.
ПРН 11	Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу, застосовуючи технології самоменеджменту, з відповідальністю ставитись до своїх посадових обов'язків, бути прикладом у володінні управлінською культурою, демонструвати наполегливість у реалізації місії та досягненні цілей організації.
ПРН 16	Здійснювати управління освітнім процесом, планувати, викладати та аналізувати навчальні дисципліни у закладах освіти.
ПРН 17	Автономно і відповідально представляти інтереси організації в інформаційному просторі та у взаємодії з суб'єктами соціального середовища; встановлювати партнерські відносини між закладом, сім'єю і громадою і презентувати свої конкурентні переваги.
ПРН 20	Застосовувати психологічні технології, цілеорієнтовані і дієві прийоми, методи, техніки впливу на персонал закладу та соціальні групи для вирішення професійних задач відповідно до правових основ та освітньої політики.
ПРН 22	Аналізувати професійне здоров'я як інтегральну характеристику особистості працівника, особливості впливу педагогічної діяльності на його професійне здоров'я; виокремлювати чинники професійного вигорання та застосовувати способи його профілактики; упроваджувати сучасні технології здоров'язбереження у власне життя і професійну діяльність; уміння формувати безпечне освітнє середовище та сприятливий мікроклімат.
ПРН 23	Аргументувати власну точку зору в дискусії на основі етичних міркувань, сприймати критику, поради і вказівки; демонструвати етичну та соціально відповідальну поведінку в управлінні організацією (або організаціями) та їх підрозділами.

Основні джерела

1. Вища освіта в Україні: порядок денний для реформ: KAS Policy Paper / За заг. ред. Ніколаєва Є.Б. К.: Представництво Фонду Конрада Аденауера в Україні, 2017. 61 с. URL: http://www.kas.de/wf/doc/kas_49848-1522-13-30.pdf?170911150030
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. К.: Центр навчальної літератури, 2011. 316 с.
3. Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи: тексти лекцій. Дрогобич: РВВ ДДПУ, 2014. 307 с.
4. Дуткевич Т.В., Максимчук Н.П. Психологія вищої школи (курс лекцій): навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, 2010. 144 с.
5. Закон України «Про вищу освіту» (Документ 1556-VII, чинний, поточна редакція. – Редакція від 23.04.2021, підстава – 1357-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
6. Інклюзія від А до Я: нормативно-правові та методичні основи роботи педагогічних працівників в інклюзивно-освітньому середовищі: практ. посіб. / укл.: Н.В. Тарасенко, Л.В. Кондрацька, О.І. Рассказова. Харків: ТОВ «Типографія «КСК», 2019. 98 с. URL: <http://repository.khpa.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/1155>
7. Кошечко Н. Інноваційні освітні технології навчання і викладання у вищій школі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка* : Педагогіка. 2015. Вип. 1 (1). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vknutshp_2015_1_10

8. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : Знання, 2011. 486 с.
9. Мешко О.І. Психологія вищої школи: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. Тернопіль : «Вектор», 2018. 196 с.
10. Мешко О.І. Психологія вищої школи. Практикум: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. Тернопіль : «Вектор», 2021. 92 с.
11. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для студ. вузів. К. : ЦНЛ, 2017. 472 с.
12. П'ятакова Г. П. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі : навчально-методичний посібник для студ. вищ. шк. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2008.
13. Педагогіка вищої школи: підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
14. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: підручник / 3-ге вид. випр. і доп. К.: Каравела, 2011. 360 с.
15. Психологія вищої школи: підручник / О.І. Власова, В.А. Семиченко, С.Ю. Пашенко, Я.Г. Невідома; за ред. О.І. Власової. К.: ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.
16. Радченко О. Я., Кодлюк Я. П. Педагогіка вищої школи: методичні рекомендації для викладачів, магістрантів та студентів закладів вищої освіти. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2021. 35 с.
17. Самостійна робота з курсу «Педагогіка та психологія вищої школи»: навч.-метод. посібник / Автори-упорядники В.І. Староста, О.Ф. Яцина; за ред. В.І. Старости. Ужгород: ШАРК-АУТДОР, 2014. 136 с
18. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Херсон: Олдіплюс, 2013. 466 с.
19. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: Академвидав, 2010. 456 с.
20. Якубовська С.С. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія вищої школи». Рівне: НУВГП, 2017. 90 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Дисципліна зараховується, якщо є не менше 60% від остаточної оцінки з кожного модуля. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись у онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (Психологія ВШ – теми 1-7) – усне і письмове опитування, психологічні задачі, тести, презентації	50
Модуль 2 – (Педагогіка ВШ- теми 8-14) – усне і письмове опитування, тести, мікрОВикладання, моделі, презентації	32
Екзамен – тести, завдання	18

Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Теми 1-7	Теми 8-14		
50	32	18	100

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FХ	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Формат дисципліни

Змішаний (blended) - дисципліна має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання. Blended Learning - викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

До силабусу також готуються матеріали навчально-методичного забезпечення:

навчальний контент (розширений план лекцій, презентації, відео);

тематика та зміст практичних робіт;

завдання для підсумкового контролю (тести);

електронне навчання в системі Moodle.